

Ocena sytuacji Idea Bank S.A., z uwzględnieniem oceny systemów kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego

Zgodnie z Dobrymi Praktykami Spółek Notowanych na GPW, Rada Nadzorcza Idea Bank S.A. („Bank”) dokonała oceny sytuacji Banku w 2015 roku, z uwzględnieniem oceny funkcjonującego w Banku systemu kontroli wewnętrznej, zarządzania ryzykiem, compliance oraz funkcji audytu wewnętrznego.

I. Ocena działalności Idea Bank S.A w 2015 roku

W 2015 roku nastąpił dynamiczny rozwój Idea Bank S.A., jak również istotne zmiany w Grupie Kapitałowej Idea Bank S.A.

W 2015 roku Idea Bank S.A. stał się spółką publiczną. W dniu 16 kwietnia 2015 r. miała miejsce pierwsza oferta publiczna akcji Idea Bank S.A. Zgodnie z uchwałą Zarządu GPW nr 344/2015 z dnia 15 kwietnia 2015 r., Zarząd GPW postanowił wprowadzić z dniem 16 kwietnia 2015 r. w trybie zwykłym do obrotu giełdowego na rynku podstawowym 10.590.884 prawa do akcji zwykłych na okaziciela serii M Banku, o wartości nominalnej 2 zł każda i notować prawa do akcji Banku w systemie notowań ciągłych. W dniu 17 kwietnia 2015 r. Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, XII Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego dokonał rejestracji podwyższenia kapitału zakładowego Banku z kwoty 135 622 194 zł do kwoty 156 803 962 zł w drodze emisji 10.590.884 akcji zwykłych na okaziciela serii M. Łączna wartość obrotów akcjami Banku w 2015 r. wyniosła ponad 1,33 mln zł. Bank przynależy do następujących indeksów: WIG-Poland, Investors MS, WIG-Banki, sWIG80, WIG. Akcje Idea Bank S.A. stały się jednymi z najbardziej stabilnych walorów bankowych, co przyczyniło się do rosnącego zainteresowania spółką ze strony inwestorów.

W lutym 2015 r. w Banku został uruchomiony innowacyjny serwis transakcyjny dla klientów Idea Cloud – platforma dla zarządzania działalnością gospodarczą, która łączy bankowość internetową, rachunkowość, fakturowanie, zarządzanie płynnością i usługi HR za pośrednictwem rozwiązań on-line oraz aplikacji mobilnych. Dzięki serwisowi transakcyjnemu Idea Cloud pod jednym loginem i hasłem Klient może korzystać ze wszystkich produktów bankowych oraz księgowych. Bank będzie rozwijał zdalne kanały sprzedaży poprzez optymalizację procesów i doświadczenie Klienta, wprowadzi m.in. kanał sprzedaży mobilnej, a także będzie rozszerzał gamę produktów i usług dostępnych bezpośrednio z poziomu serwisu transakcyjnego oraz edukował klientów za pośrednictwem strony internetowej, będącej podstawowym źródłem wiedzy o ofercie Banku. Kluczowym elementem strategii Banku jest zwiększenie znaczenia zdalnych kanałów sprzedaży, w których Klienci będą mogli dokonać samodzielnie wyborów produktów o prostych i czytelnych konstrukcjach. Na koniec 2015 roku dostęp do nowego systemu transakcyjnego Idea Cloud miało 151 tys. klientów Banku.

W dniu 30 czerwca 2015 r. Walne Zgromadzenie Idea Bank S.A. ustanowiło Czwarty Program Emisji Obligacji, w ramach którego ustalono, że w terminie do 31 grudnia 2015 r. Bank wyemituje więcej niż jedną serię obligacji podporządkowanych na okaziciela, o łącznej wartości nominalnej nie większej niż 500.000.000 zł. W dniu 31 grudnia 2015 r. zakończył się Czwarty Program Emisji Obligacji Podporządkowanych, w ramach którego Bank przydzielił, zgodnie z informacją zawartą w raporcie bieżącym nr 41/2015 z dnia 25 września 2015 r., w ramach kilku serii, obligacje o łącznej wartości nominalnej 209.024.800 zł. W dniu 10 sierpnia 2015 r. obligacje na okaziciela serii K, wyemitowane w ramach Czwartego Programu Emisji Obligacji, zostały zarejestrowane w depozycie prowadzonym przez Krajowy Depozyt Papierów Wartościowych.

Wynik netto Idea Bank S.A. za rok 2015 osiągnął poziom 87,2 mln zł (i był niższy o 33,1 mln zł w porównaniu do roku 2014), natomiast wynik netto Grupy Kapitałowej Idea Bank S.A. za rok 2015 osiągnął poziom 312,2 mln zł (i był wyższy o 70,9 mln zł w porównaniu do roku 2014). Negatywny wpływ na wynik netto miały dodatkowe obciążenia wyniku kosztami w 4 kwartale 2015 roku wynikającymi ze składek na Bankowy Fundusz Gwarancyjny w wysokości 24,5 mln zł oraz Fundusz Wsparcia Kredytobiorców w wysokości 3,2 mln zł.

Odnośnie wyników finansowych wypracowanych w 2015 roku przez Idea Bank S.A. oraz Grupę

Kapitałową Idea Bank S.A., szczególną uwagę zwraca wzrost wyniku odsetkowego, który jest konsekwencją aktywnej sprzedaży oraz skutecznego zarządzania kosztem finansowania. W efekcie, marża odsetkowa netto Idea Banku S.A. wyniosła 3,2%, a wynik odsetkowy Grupy Idea Banku wzrósł względem 2014 roku o 14,0% osiągając 383,9 mln zł. W 2015 roku sukcesywnie obniżano koszt finansowania, który na koniec grudnia wyniósł 0,8%, dążąc równocześnie do poprawy rentowności portfela kredytowego. Warty podkreślenia jest również wzrost wyniku prowizyjnego, który dla Banku osiągnął poziom 235,4 mln zł i był o 24,6% wyższy niż w 2014 roku, natomiast dla Grupy Kapitałowej Banku osiągnął poziom 388,0 mln zł i był o 20,4% wyższy niż w 2014 roku. Było to spowodowane poprawą efektywności sprzedaży, a także dywersyfikacją źródeł przychodów, głównie dzięki produktom faktoringowym oraz pośrednictwie w sprzedaży produktów inwestycyjnych i ubezpieczeniowych. Uwagę zwraca również wynik z działalności bankowej (liczony jako suma wyniku odsetkowego, wyniku z tytułu prowizji i opłat, wyniku na instrumentach finansowych wycenianych do wartości godziwej, wyniku na instrumentach finansowych, wyniku z pozycji wymiany), który jest wyższy o 13,7% w porównaniu do roku ubiegłego (wynik Banku) oraz 16,9% w porównaniu do roku ubiegłego (wynik Grupy Kapitałowej). Skuteczność działania Banku oraz Grupy Kapitałowej Idea Bank S.A. zauważalna jest także poprzez znaczący przyrost liczby klientów, na który składają się: 15,5 tys. nowych kredytobiorców, 12,0 tys. nowych klientów depozytowych oraz 55,3 tys. nowych posiadaczy ROR.

W ciągu 2015 roku suma bilansowa Banku zwiększyła się o 27,3% do wartości 17 894 mln zł, a saldo należności od klientów zwiększyło się o 27,7% do 12 062 mln zł. Zobowiązania Banku wobec klientów według stanu na 31 grudnia 2015 roku osiągnęły wartość 12 982 mln zł, co stanowiło wzrost o 19,5% w stosunku do poziomu z końca 2014 roku. Natomiast suma bilansowa Grupy Kapitałowej Idea Bank S.A. zwiększyła się o 25,2% do wartości 18 857,5 mln zł, a saldo należności od klientów i należności leasingowych zwiększyło się o 22,4% do 12 046,9 mln zł. Zobowiązania Grupy wobec klientów (obejmujące również zobowiązania finansowe wyceniane do wartości godziwej przez wynik finansowy) według stanu na 31 grudnia 2015 roku osiągnęły wartość 14 810,8 mln zł, co stanowiło wzrost o 30,4% w stosunku do poziomu z końca 2014 roku.

Idea Bank wykazuje bezpieczne poziomy kapitałów i funduszy własnych. Na koniec 2015 roku współczynnik wypłacalności (CAR) ukształtował się na poziomie 16,5% wobec 13,5% na koniec poprzedniego roku. Rosnące aktywa ważone ryzykiem są efektem szybkiego, bo o ponad 3,8 mld zł, przyrostu sumy bilansowej Banku, który wynikał z rekordowego poziomu sprzedaży.

W 2015 roku miał miejsce znaczący wzrost współczynnika wypłacalności Banku do poziomu 16,5% tj. znacznie powyżej poziomu wymaganego przez Komisję Nadzoru Finansowego. Wzrost wskaźnika w 2015 roku wynika głównie ze wzrostu funduszy własnych Banku. Współczynnik wypłacalności Grupy Kapitałowej Idea Bank S.A. ukształtował się na poziomie 14,9%. Wzrost wskaźnika w 2015 roku wynika głównie ze wzrostu bazy kapitałowej Grupy poprzez systematyczne wypracowywanie wyników finansowych.

Zgodnie z przyjętą strategią, Bank oraz Grupa Kapitałowa Idea Bank S.A. w 2015 roku umacniały swoją pozycję na rynku kierując swoją ofertę produktową usług finansowych przede wszystkim do klientów z segmentu mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, a w szczególności do osób prowadzących działalność gospodarczą. Bank oraz Grupa Kapitałowa Idea Bank S.A. realizowały swoją strategię modelu bankowości opartej na budowaniu relacji z klientami poprzez oferowanie rozwiązań finansowych dopasowanych do indywidualnych potrzeb klientów. Bank dążył do pozyskania klienta, dla którego będzie bankiem pierwszego wyboru, w którym klient przeprowadza swoje transakcje na rachunku bieżącym. W podejmowanych działaniach Bank wraz ze spółkami zależnymi koncentrował się nie tylko na uproduktowaniu klienta, ale głównie na zwiększeniu jego transakcyjności, co z kolej pozytywnie przekłada się na poziom osadu na rachunkach klientów i niższy koszt finansowania Banku i Grupy Kapitałowej Idea Bank S.A. W tym celu wdrożono nowatorskie narzędzia, jak mobilne wpłaty, sprzedaż bezpośrednią, placówki działające pod nazwą Idea Hub oraz platformę Idea Cloud.

Na szybki rozwój działalności Banku i skuteczne osiąganie zamierzonych celów strategicznych duży wpływ ma działalność i współpraca w obrębie szerokiej grupy kapitałowej, która łączy kilkadziesiąt podmiotów wyspecjalizowanych w działalności bankowej, ubezpieczeniowej, leasingowej, faktoringowej, maklerskiej, pośrednictwa finansowego, co jest czynnikiem wspomagającym i dynamizującym funkcjonowanie Banku między innymi w drodze wielostronnych procesów cross-

sellingu oraz poszerzania oferty usług finansowych możliwych do oferowania klientom. W ramach współpracy z podmiotami z grupy kapitałowej Bank umożliwia swoim klientom dostęp do pełnego portfolio produktów i usług związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej, a więc oprócz usług bankowych także do takich usług jak leasing, doradztwo w obszarze księgowości, concierge urzędowe, faktoring, windykacja należności, czy też wsparcie w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej. Poprzez możliwość świadczenia zarówno usług bankowych, jak i pozabankowych Bank oferuje klientom innowacyjne produkty, niedostępne wcześniej na rynku. Dużą rolę odgrywa również wielokanałowa sieć dystrybucji składająca się z oddziałów własnych i placówek direct Banku, sieci dystrybucyjnej zależnych pośredników finansowych (Idea Expert, Tax Care, Idea Leasing), niezależnych sieci dystrybucyjnych a także bankowości Internetowej i telefonicznej. Ponadto produkty pod marką „Lion’s Bank” dystrybuowane są przez sieć własnych placówek Lion’s Banku operującego w segmencie private bankingu i świadczącego usługi dla zamożnych klientów indywidualnych prowadzących działalność gospodarczą.

Podobnie do lat ubiegłych, działalność Banku w 2015 roku spotkała się z uznaniem rynku, o czym świadczą nagrody oraz wyróżnienia za osiągnięcia i innowacyjność w rozwijaniu usług bankowych. Rok 2015 był rekordowy pod względem liczby i rangi przyznanych Bankowi nagród i zwycięstw w rankingach na całym świecie. Idea Bank S.A. w rankingu magazynu Forbes został uznany za Najlepszy bank dla firm w 2015 r., Nr 1 pod względem oferty (kont, lokat, kredytów), jakości obsługi klienta, innowacji. Zajął pierwsze miejsce pod względem tempa rozwoju w rankingu „Gwiazdy Bankowości” opracowanym przez Dziennik Gazetę Prawną w partnerstwie z PwC. Rok 2015 przyniósł Idea Bankowi także wygrane w zagranicznych konkursach:

- European Business Awards - National Champion w kategorii Orientacja na klienta (konkurs nagradzający dynamiczne i kreatywne firmy europejskie);
- Stevie Awards - Złoto dla „Najbardziej innowacyjnej firmy roku w Europie”, srebro dla „Dominika Fajbusiewicza - Innowatora Roku”; w kategorii usługi finansowe: złoto dla Idea Cloud, srebro dla Idea Hub, srebro dla Mobilnego Wpłatomatu w 2015 r.; srebro dla Dumy Przedsiębiorcy w kategorii „Kampanie marketingowe” w 2014 r.
- Best in Biz - złoto - Dominik Fajbusiewicz Innowatorem Roku, srebro - Idea Bank najbardziej innowacyjną firmą roku w kat. średnich firm, srebro - Idea Hub usługą roku dla MSP (organizowany od 5 lat konkurs biznesowy);
- Global Business Excellence Awards - Dominik Fajbusiewicz jako Outstanding Executive, a Idea Cloud jako Outstanding Innovation (jedna z najważniejszych światowych nagród biznesowych);
- BAI-Infosys Finacle Global Banking Innovation Awards - Mobilne Wpłatomaty jako „Innovation in Payments” w 2015 r., Idea Cloud z tytułem „Disruptive Innovation in Banking” w 2014 r. (międzynarodowy konkurs wyróżniający najbardziej innowacyjne projekty z sektora bankowości);
- Efma - Idea Cloud zwycięzcą kategorii „Digital Distribution”; nagroda „The Most Disruptive Innovation” za koncept biznesowy dedykowany MSP (Mobilne Wpłatomaty, Idea Hub, Idea Cloud) w 2015 r.
- BIG Awards for Business - Idea Bank S.A. jako Firma Roku w kategorii Finanse (konkurs nagradzający najlepsze inicjatywy biznesowe na świecie).

II. Ocena systemu zarządzania ryzykiem istotnym dla Spółki

Idea Bank S.A. oraz Grupa Kapitałowa Idea Bank S.A. prowadząc działalność operacyjną narażone są na następujące podstawowe rodzaje ryzyka: kredytowe, płynności, rynkowe (w tym ryzyko stóp procentowych, ryzyko walutowe), ryzyko wypłacalności, ryzyko operacyjne, ryzyko braku zgodności.

Za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym odpowiedzialny jest Zarząd Banku w oparciu o strategię wyznaczoną przez Bank. Ponadto w Idea Bank S.A. powołane zostały komitety odpowiedzialne za poszczególne obszary ryzyka, takie jak: Komitet Kredytowy, Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO), czy Komitet Ryzyka Operacyjnego. Komitety te odpowiadają za zarządzanie podległymi im obszarami ryzyka na poziomie operacyjnym oraz za monitorowanie poziomu ryzyka, a także za wytyczanie bieżącej polityki w ramach przyjętych przez Zarząd Banku strategii, z uwzględnieniem limitów wewnętrznych i regulacji nadzorczych. Bank w zakresie zarządzania ryzykiem uwzględnia regulacje rynków, na których działa oraz wymogi instytucji nadzorczych.

Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe należy do podstawowych ryzyk związanych z działalnością Banku. Zarządzanie ryzykiem kredytowym ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa prowadzonej działalności kredytowej, przy zachowaniu racjonalnego podejścia do ryzyka. Do podstawowych uczestników systemu zarządzania ryzykiem kredytowym w Banku należy Rada Nadzorcza Banku, Zarząd Banku, Komitet Kredytowy Banku oraz komórka ryzyka kredytowego - Departament Zarządzania Ryzykiem.

Rolą Rady Nadzorczej jest akceptacja strategii zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowa ocena realizacji przez Zarząd założeń strategii i polityki kredytowej, nadzór nad kontrolą systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz ocena jej adekwatności i skuteczności.

Zarząd Banku odpowiada za opracowanie, wprowadzenie i aktualizację strategii oraz procedur w zakresie systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz polityki kredytowej, okresowe raportowanie do Rady Nadzorczej o realizacji polityki kredytowej oraz funkcjonowaniu systemu zarządzania ryzykiem kredytowym, utrzymywanie komunikacji z instytucją nadzoru i raportowanie do niej oraz udostępnianie jej wszelkiej wymaganej aktami prawnymi informacji w zakresie ryzyka kredytowego. Zarząd Banku jest również odpowiedzialny za rozwój systemu zarządzania ryzykiem kredytowym oraz sprawowanie nadzoru nad zarządzaniem ryzykiem kredytowym we wszystkich obszarach działalności Banku.

Komitet Kredytowy Banku jest organem opiniodawczym i decyzyjnym, co wynika z przyjętego w Banku trybu podejmowania decyzji kredytowych, rozpatrującym całokształt spraw związanych z ryzykiem kredytowym bieżących transakcji. Rolą Komitetu jest wsparcie działalności Zarządu Banku w postaci realizacji funkcji opiniodawczo-doradczych w procesie podejmowania decyzji kredytowych lub samodzielne podejmowanie decyzji w ramach przyznaných uprawnień przez Zarząd Banku.

Komórką odpowiedzialną za zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku jest Departament Zarządzania Ryzykiem, podległy bezpośrednio Członkowi Zarządu nadzorującemu obszar ryzyka kredytowego. Departament Zarządzania Ryzykiem, jest odpowiedzialny m.in. za zarządzanie ryzykiem kredytowym poprzez bieżący monitoring i kontrolę ryzyka w Banku, w tym także sprawozdawczość w zakresie wpływu ryzyka kredytowego w działalności Banku. Departament Zarządzania Ryzykiem odpowiada także za ustalanie minimalnych kryteriów akceptacji, sprawuje kontrolę nad jakością stosowanych procedur oraz przestrzegania właściwych standardów procesu kredytowego. Do zadań Departamentu należy również zapewnienie prawidłowości klasyfikacji ekspozycji kredytowych oraz tworzenia odpisów na należności kredytowe z uwzględnieniem przyjętych zabezpieczeń prawnych, a także koordynacja procesu wyceny portfela kredytowego Banku zgodnie z odpowiednimi przepisami rachunkowości.

Zarządzanie ryzykiem kredytowym w Banku realizowane jest na podstawie wewnętrznych procedur dotyczących identyfikacji, pomiaru, monitorowania i kontroli ryzyka kredytowego, opracowanych w formie pisemnej i zatwierdzonych przez Zarząd Banku.

Funkcjonujący w Banku wewnętrzny system sprawozdawczości zarządczej dostarcza Radzie Nadzorczej i Zarządowi Banku informacje na temat wielkości ryzyka w działalności Banku, służy ocenie skutków decyzji w zakresie zarządzania ryzykiem i monitorowaniu przestrzegania limitów wewnętrznych oraz jakości portfela kredytowego. Poziom wykorzystania poszczególnych limitów kredytowych analizowany był w okresach kwartalnych, a informacja o poziomie ich wykorzystania

przekazywana była przez Departament Zarządzania Ryzykiem do Zarządu Banku. Na dzień 31 grudnia 2015 nie odnotowano przekroczenia żadnego z monitorowanych limitów koncentracji.

Rada Nadzorcza uznaje system zarządzania ryzykiem kredytowym za zgodny z założeniami Strategii i Polityki Kredytowej Banku, jednakże uznaje za celowe podjęcie przez Bank działań zmierzających do prowadzenia regularnego monitoringu portfela kredytowego, w szczególności w zakresie wpływu zmian wprowadzanych w ofercie kredytowej Banku na jakość tego portfela oraz bieżące reagowanie w sytuacji pogorszenia się jego jakości, jak również wdrożenie skutecznych narzędzi wspierających identyfikację problemów finansowych klientów Banku, mających na celu zapobieżenie powstawaniu zaległości w spłacie ich zobowiązań.

Ryzyko płynności

Nadrzędnym celem zarządzania płynnością jest minimalizowanie ryzyka utraty płynności Banku bieżącej, krótko-, średnio- i długoterminowej poprzez zapewnienie zdolności do wywiązywania się w sposób optymalny z bieżących i przyszłych zobowiązań.

Zarządzanie płynnością średnioterminową i długoterminową należy do kompetencji Zarządu Banku, natomiast za zarządzanie płynnością bieżącą i krótkoterminową odpowiedzialny jest Departament Skarbu. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami sprawuje w procesie zarządzania płynnością rolę opiniodawczo-doradczą. Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami monitoruje w okresach miesięcznych poziom ryzyka płynności na podstawie informacji sporządzanej przez Biuro Ryzyka Rynkowego, przy czym do oceny ryzyka płynności stosowana jest analiza:

- nadzorczych norm płynności,
- luki, tj. niedopasowania zapadalności aktywów i wymagalności pasywów, uwzględniająca wszystkie pozycje bilansu oraz pozycje pozabilansowe wg terminów zapadalności/ wymagalności, w ujęciu kontraktowym oraz urealnionym,
- wskaźników płynności w wyznaczonych pasmach czasowych wg terminów zapadalności/ wymagalności, w ujęciu kontraktowym oraz urealnionym.

Zarządzanie płynnością opiera się na zestawieniu aktywów i pasywów Banku według urealnionych terminów zapadalności / wymagalności (metoda luki). Pozwala ono na analizę i kontrolę pozycji płynności w skali całego Banku w ujęciu krótko-, średnio- i długoterminowym. Metoda luki ma za zadanie ostrzegać z wyprzedzeniem o pojawieniu się niebezpiecznego dla Banku niedopasowania aktywów i pasywów. Funkcja ostrzegawcza pozwala na zareagowanie z wyprzedzeniem lub zaplanowanie użycia odpowiedniego instrumentu finansowego w celu pokrycia ujemnej luki. Na podstawie zestawienia aktywów i pasywów oraz zestawienia pozycji pozabilansowych Banku, Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami ustala limity płynności, które na bieżąco są monitorowane i mają na celu ograniczyć w stopniu maksymalnym ryzyko utraty płynności przez Bank.

Idea Bank S.A. dokonuje pomiaru oraz zarządza ryzykiem płynności w oparciu o przyjęte wewnętrzne procedury, jak również w oparciu o postanowienia uchwały 386/2008 Komisji Nadzoru Finansowego w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności. W ramach kalkulacji nadzorczych miar płynności banki zobowiązane są do utrzymywania, w każdym dniu roboczym, czterech miar płynności na poziomie wyższym niż wartości zalimitowane przez KNF. Na dzień 31.12.2015 r. Idea Bank S.A. spełniał zarówno wszystkie miary płynności określone uchwałą 386/2008 KNF, jak również nie wykazywał przekroczeń wewnętrznych limitów na ryzyko płynności. W trakcie 2015 roku Idea Bank S.A. ani razu nie przekroczył nadzorczych miar płynności. Na dzień 31.12.2015 r. oraz do dnia sporządzenia sprawozdania finansowego Idea Bank S.A. za rok 2015 nie zanotował żadnego przekroczenia zarówno nadzorczych miar płynności, jak i wewnętrznych limitów ograniczających ryzyko płynności.

Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia stosowane metody pomiaru ryzyka płynności. Przyjęte limity są adekwatne do specyfiki oraz skali działalności Banku oraz nie wymagają zmiany.

Ryzyko rynkowe (w tym ryzyko walutowe i ryzyko stopy procentowej)

Ryzyko rynkowe definiowane jest jako niepewność, iż stopy procentowe, kursy walut lub ceny papierów wartościowych oraz innych instrumentów finansowych posiadanych przez Bank przyjmą wartości różniące się od istniejących w dacie początkowego ujęcia, powodując powstawanie nieoczekiwanych zysków lub strat z tytułu utrzymywanych pozycji. Za zarządzanie ryzykiem na poziomie strategicznym odpowiedzialny jest Zarząd Banku. Organem wspomagającym Zarząd Banku w zarządzaniu aktywami i pasywami jest Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami (ALCO).

Ryzyko walutowe

Podstawowym celem zarządzania ryzykiem walutowym jest kształtowanie struktury walutowych aktywów i pasywów, a także składników pozabilansowych, w ramach obowiązujących norm ostrożnościowych, określonych przez Prawo Bankowe oraz przyjętych limitów wewnętrznych.

Zarządzanie operacyjne ryzykiem walutowym należy do kompetencji Departamentu Skarbu, natomiast nadzór nad przestrzeganiem limitów i norm ostrożnościowych sprawuje Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Obliczanie ekspozycji Banku na ryzyko walutowe oraz obliczanie wymogu kapitałowego niezbędnego do pokrycia ryzyka dokonywane jest codziennie.

Bank w ramach prowadzonej działalności operacyjnej dąży do minimalizacji ryzyka walutowego poprzez utrzymywanie wartości pozycji walutowej całkowitej na poziomie niższym od limitu przyjętego w Instrukcji służbowej „Zarządzanie ryzykiem walutowym w Idea Banku S.A.”. Wartość pozycji walutowej całkowitej nie może być wyższa niż 2% funduszy własnych Banku. Przyjęty limit obowiązuje w każdym dniu roboczym. Wartość pozycji walutowych wyrażonych w złotych przeliczana jest przy zastosowaniu średniego kursu NBP obowiązującego na dzień sprawozdawczy. Biuro Ryzyka Rynkowego monitoruje wykonanie wyznaczonego przez Zarząd limitu.

Obliczanie ekspozycji Banku na ryzyko walutowe oraz obliczanie wymogu kapitałowego niezbędnego do pokrycia ryzyka dokonywane jest codziennie. Bank przyjął tzw. metodę podstawową obliczania wymogu kapitałowego z tytułu ekspozycji na ryzyko walutowe. Wymóg kapitałowy z tytułu ryzyka walutowego jest obliczany jako iloczyn 8% oraz wartości bezwzględnej pozycji walutowej całkowitej jeżeli pozycja walutowa całkowita przewyższa 2% funduszy własnych Banku.

Rada Nadzorcza Banku pozytywnie ocenia stosowane metody pomiaru ryzyka walutowego. W trakcie 2015 r. poziom utrzymywanej przez Bank całkowitej pozycji walutowej nie przekroczył wyznaczonego limitu i był adekwatny do skali i zakresu prowadzonej działalności.

Ryzyko stopy procentowej

Celem pomiaru i zarządzania ryzykiem powstającym na skutek utrzymywania przez Spółkę otwartych pozycji wynikających z niedopasowania aktywów/pasywów pod względem terminów związania stopą procentową jest minimalizacja ryzyka wynikającego z faktu utrzymywania tych pozycji. Zmiany stóp procentowych na rynku w sytuacji posiadania otwartych pozycji powodują, że powstaje ryzyko poniesienia zarówno strat, jak i osiągnięcia zysków. Otwarte pozycje wrażliwe na zmianę stóp procentowych powstają, ponieważ sytuacja, w której dopasowanie aktywów przynoszących przychody odsetkowe do pasywów generujących koszty odsetkowe równocześnie co do kwot jak i terminów przeszacowania jest w praktyce niespotykana. Głównym źródłem ryzyka stopy procentowej są operacje dokonywane w Banku w odniesieniu do portfela kredytów i depozytów oraz transakcje zawierane na rynku pieniężnym przez Departament Skarbu. Podstawowym źródłem dochodu Banku jest marża, dlatego przyjęty przez Bank limit ograniczający ryzyko stopy procentowej można uznać za ostrożnościowy. Zgodnie z instrukcją „Zasady polityki oraz metody zarządzania ryzykiem stopy procentowej w Idea Banku S.A.” Komitet ALCO zatwierdza konstrukcję wewnętrznego limitu na dopuszczalną ekspozycję Banku na ryzyko stopy procentowej oraz zatwierdza wielkość tego limitu. Konstrukcja limitu bazuje na dwóch elementach:

- skumulowanej zmianie marż pod względem zmian rynkowych stóp procentowych o 2 pkt. procentowe. Zmiany te są ustalane w oparciu o Model Przeceny (Repricing Model). Model ten

polega na grupowaniu aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stopy procentowej w odpowiednie przedziały czasowe odpowiadające terminom przeszacowania poszczególnych pozycji a następnie na wyznaczaniu marż oraz ich zmian w warunkach zmiany stóp procentowych o 2 pkt. proc. (wyliczenia są dokonywane również dla zmiany o 1 pkt. proc.),

- wielkość funduszy własnych Banku w okresie sprawozdawczym. Limit stanowi wyrażony w procentach udział zmiany marż (pod wpływem zmiany stóp procentowych o 2 pkt.) w funduszach własnych Banku.

Poza powyższym badaniem Bank dokonuje również analizy ryzyk:

- opcji klienta,
- bazowego,
- krzywej dochodowości.

Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia stosowane metody pomiaru ryzyka stopy procentowej. Przyjęte limity ograniczające ryzyko stóp procentowych są adekwatne do specyfiki i skali prowadzonej działalności. W trakcie 2015 r. Bank utrzymywał wartość skumulowanej zmiany marż poniżej wyznaczonego limitu. Limity ryzyka bazowego, krzywej dochodowości oraz opcji również nie były przekraczane w trakcie 2015 r.

Ryzyko operacyjne

Ryzyko operacyjne rozumiane jest jako ryzyko poniesienia przez Bank strat wynikających z niedostosowania lub zawodności wewnętrznych procesów, ludzi i systemów technicznych lub zdarzeń zewnętrznych. Zarządzenie ryzykiem operacyjnym stanowi integralny element zarządzania ryzykiem w Banku. W ramach systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym stosowane są przez Bank sformalizowane procedury, których celem jest identyfikacja, pomiar i monitorowanie ryzyka oraz definiowanie i monitoring limitów ograniczających ryzyko. Celem nadrzędnym zarządzania ryzykiem operacyjnym jest minimalizowanie ryzyka wystąpienia strat operacyjnych we wszystkich obszarach działalności Banku.

Zarządzanie ryzykiem operacyjnym odbywa się na wszystkich szczeblach struktury organizacyjnej Banku, a także w podmiotach powiązanych wchodzących w skład Grupy Idea Bank SA.

W ramach głównych procesów zarządzania ryzykiem operacyjnym, Bank identyfikuje:

- rejestrację zdarzeń i strat z tytułu ryzyka operacyjnego,
- monitoring limitów na ryzyko operacyjne,
- samoocenę ryzyka operacyjnego dla kluczowych obszarów ryzyka operacyjnego,
- system monitoringu kluczowych wskaźników ryzyka (KRI),
- przeprowadzanie testów warunków skrajnych dla ryzyka operacyjnego,
- raportowanie do Komitetu Ryzyka Operacyjnego, Zarządu oraz Rady Nadzorczej Banku,
- inne elementy procesu zarządzania ryzykiem, m. in.: kontrole funkcjonalne, zarządzanie bezpieczeństwem IT, zarządzanie ryzykiem związanym ze zlecaniem czynności podmiotom zewnętrznym.

Funkcjonujący w Banku system informacji zarządczej umożliwia efektywne monitorowanie poziomu ryzyka za pośrednictwem Komitetu Ryzyka Operacyjnego, Zarządu oraz Rady Nadzorczej. Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia system zarządzania ryzykiem operacyjnym. Po dokonaniu oceny adekwatności i skuteczności narzędzi oraz metod zarządzania ryzykiem operacyjnym Rada Nadzorcza uznaje funkcjonujący system za wystarczający na tym etapie rozwoju Banku i pozostający w zgodzie ze Strategią i Polityką zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Ryzyko braku zgodności

Zgodnie z definicją przyjętą przez Bank ryzyko braku zgodności rozumiane jest jako ryzyko nieprzestrzegania obowiązujących przepisów prawa, niewykonywania rekomendacji i zaleceń kierowanych przez Komisję Nadzoru Finansowego oraz inne organy nadzoru, regulacji wewnętrznych

oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania, mogące skutkować pogorszeniem reputacji i wiarygodności Banku, narażenia Banku na sankcje prawne lub powstanie strat finansowych.

Zarządzanie ryzykiem braku zgodności w Banku opiera się na następujących elementach kultury organizacyjnej:

- wysokiej świadomości pracowników Banku, co do istnienia ryzyka braku zgodności, specyfiki tego ryzyka oraz sposobów jego ograniczania, w obszarach odpowiedzialności poszczególnych pracowników;
- znajomości i przestrzeganiu obowiązujących przepisów prawa oraz regulacji nadzorczych obowiązujących dla sektora bankowego, regulacji wewnętrznych obowiązujących w Banku, przyjętych przez Bank dobrych praktyk i standardów rynkowych obowiązujących dla sektora bankowego, w tym obowiązujących w Banku kodeksów etycznych;
- poczuciu współodpowiedzialności pracowników za kontrolę i ograniczanie ryzyka braku zgodności;
- dbałości o długoterminowe dobro Banku.

Bank zarządza ryzykiem braku zgodności w oparciu o zatwierdzoną przez Zarząd i Radę Nadzorczą politykę braku zgodności, a także o wydane na jej podstawie regulacje wykonawcze. W procesie zarządzania ryzykiem braku zgodności aktywnie uczestniczą wszystkie komórki organizacyjne funkcjonujące w Banku. Sformalizowany system zarządzania ryzykiem braku zgodności jest traktowany jako niezbędny element wsparcia działalności Banku w zakresie efektywnego i bezkolizyjnego wdrażania nowych standardów, metodyk i procedur wewnętrznych wynikających z zewnętrznych przepisów prawa oraz regulacji nadzorczych. Dotyczy to także zagwarantowania prawidłowego wdrożenia i realizacji w Banku zasad wyznaczania adekwatności kapitałowej, wprowadzania nowych produktów i zarządzania ryzykiem, wynikających z regulacji zewnętrznych. Dodatkowo w Banku został powołany Departament ds. Compliance, podległy bezpośrednio Członkowi Zarządu, który jest odpowiedzialny za bieżącą koordynację procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności, a także pełni funkcję kontrolną i doradczą.

Aspekty zarządzania ryzykiem braku zgodności są uwzględnione w funkcjonującym w Banku systemie informacji zarządczej. System raportowania obejmuje: Raport kwartalny z zarządzania ryzykiem braku zgodności oraz Raport roczny z zarządzania ryzykiem braku zgodności, który przedkładany jest również Radzie Nadzorczej Banku.

Bank wprowadził wspólne zasady zarządzania ryzykiem braku zgodności w podmiotach zależnych od Banku, które zostały dostosowane do skali i rodzaju działalności prowadzonej przez te podmioty. Departament ds. Compliance w zakresie zarządzania ryzykiem braku zgodności pełni funkcję doradczą, także wobec podmiotów zależnych od Banku.

Rada Nadzorcza dokonała oceny efektywności procesu zarządzania ryzykiem braku zgodności w Banku uznając system zarządzania za wystarczający na tym etapie rozwoju Banku i pozostający w zgodzie z Polityką zgodności Idea Bank S.A.

Zarządzanie kapitałem

Bank dokonuje wycień wymogów kapitałowych zgodnie z wymogami Prawa Bankowego i stosownych uchwał Komisji Nadzoru Finansowego.

Od dnia 1 stycznia 2014 Idea Bank S.A. stosuje nowe przepisy regulacyjne, w szczególności przepisy dotyczące rachunku funduszy własnych, rachunku adekwatności kapitałowej i współczynnika kapitałowego wynikające z Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) Nr 680/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. ustanawiające wykonawcze standardy techniczne dotyczące sprawozdawczości nadzorczej instytucji zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych oraz wynikające z Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi.

Stosując powyższe przepisy od dnia 1 stycznia 2015 roku Bank dokonuje kalkulacji współczynnika kapitałowego dla Idea Bank S.A. oraz skonsolidowanego współczynnika kapitałowego dla Grupy Kapitałowej Idea Bank S.A.

W zakresie wysokości kapitałów własnych Zarząd Banku realizuje strategię zaakceptowaną przez Radę Nadzorczą w planie finansowym. Bank oraz Grupa Kapitałowa utrzymywały na dzień 31.12.2015 roku oraz 31.12.2014 roku bezpieczny poziom wymogów kapitałowych wynikający z przepisów prawa.

Zarządzanie ryzykiem inwestycji w spółki zależne

Nadzór nad spółkami zależnymi dokonywany jest przez Departament Nadzoru Właścicielskiego i Konsolidacji, podległy Członkowi Zarządu Idea Bank S.A. dedykowanemu do zarządzania Spółkami Zależnymi. W ramach zarządzania ryzykiem inwestycji, jak i nadzoru Bank szczegółowo określa zasady własne oraz dla podległych spółek do przestrzegania których je zobowiązuje, w szczególności:

- zasady sprawowania nadzoru nad spółkami, w których Bank zaangażowany jest kapitałowo,
- zasady zarządzania ryzykiem w spółkach zależnych i Grupie Kapitałowej Idea Bank S.A., w tym ryzykiem kredytowym, ryzykiem stopy procentowej, ryzykiem walutowym, ryzykiem płynności i ryzykiem operacyjnym,
- zasady funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w spółkach zależnych,
- nałożone na spółki zależne obowiązki w zakresie raportowania,
- zasady tworzenia i monitorowania budżetu Idea Banku S.A. w oparciu o dane zawarte w budżetach spółek zależnych oraz zasad wewnętrznych rozliczeń.

Sprawowanie nadzoru właścicielskiego w spółce zależnej ma na celu zabezpieczenie interesów Banku przez zapewnienie realizacji celu, dla którego Bank uczestniczy w spółce, w szczególności przez realizację uzgodnionych z Bankiem założeń w zakresie realizacji planu finansowego spółki. Kontrola ryzyka inwestycji w spółce zależnej służy zabezpieczeniu interesów Banku wynikających z działalności biznesowej spółki poprzez monitorowanie i zapewnienie realizacji uzgodnionych z Bankiem wartości parametrów biznesowych i/lub finansowych.

Za zarządzanie ryzykiem inwestycji w spółki zależne na poziomie strategicznym odpowiedzialny jest Zarząd Banku, który dla celów zarządzania operacyjnego powołał komitety: Komitet Kredytowy, Komitet Ryzyka Operacyjnego oraz Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami. Komitety odpowiedzialne są za zarządzanie podległymi im obszarami ryzyka na poziomie operacyjnym, monitorowanie poziomu ryzyka, a także wytyczanie bieżącej polityki w ramach przyjętej przez Zarząd Banku strategii w ramach limitów wewnętrznych i regulacji nadzorczych. Bank monitoruje, ewidencjonuje i zarządza poszczególnymi rodzajami ryzyka w ujęciu skonsolidowanym tj. zarówno na poziomie Banku oraz w ujęciu całej Grupy.

III. Ocena systemu kontroli wewnętrznej oraz funkcji audytu wewnętrznego

W Idea Bank S.A. działa system kontroli wewnętrznej obejmujący mechanizmy kontroli, badanie zgodności działania Banku z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa i regulacjami wewnętrznymi oraz audyt wewnętrzny. Jest on dostosowany do specyfiki i skali prowadzonej przez Bank działalności oraz obejmuje komórki centrali, sieć oddziałów, placówek oraz spółki zależne.

Celem systemu kontroli wewnętrznej jest wspieranie zarządzania Bankiem przyczyniające się do poprawy skuteczności poszczególnych procesów, zapewnienia bezpieczeństwa działalności, wiarygodności sprawozdawczości finansowej oraz rzetelnego raportowania wewnętrznego i zewnętrznego.

Rada Nadzorcza Banku za pośrednictwem Komitetu Audytu, po dokonaniu analizy, przyjęła do wiadomości Ocenę Systemu Kontroli Wewnętrznej opracowaną przez Departament Audytu Wewnętrznego.

System kontroli wewnętrznej został opisany w regulacji wewnętrznej „Regulamin Systemu Kontroli Wewnętrznej w Idea Banku S.A.” określającej zasady niezbędne do spełnienia wymagań prawnych, nadzorczych i jest zgodny z zasadami funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej określonymi w Statucie Banku. System kontroli wewnętrznej jest realizowany na wszystkich poziomach organizacyjnych. Wszyscy pracownicy Banku mają obowiązek stosowania mechanizmów kontroli. Zaś zarówno stosowanie jak i skuteczność mechanizmów kontroli weryfikowane są poprzez kontrolę funkcjonalną planową sprawowaną w ramach obowiązku nadzoru bieżącej działalności oraz poprzez kontrolę instytucjonalną sprawowaną przez audyt wewnętrzny.

Zarząd Banku jest odpowiedzialny za opracowanie i wdrożenie adekwatnego, efektywnego i skutecznego systemu kontroli wewnętrznej, odpowiednio do poziomu ryzyka związanego z działalnością Banku. „Regulamin Systemu Kontroli Wewnętrznej w Idea Banku S.A.” jest akceptowany uchwałą Zarządu. Ponadto Zarząd co roku analizuje sprawozdania z działalności Departamentu Audytu Wewnętrznego i nadzoruje realizację rekomendacji wynikających z przeprowadzonych audytów.

Rada Nadzorcza nadzoruje funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej oceniając jego adekwatność, skuteczność i efektywność m.in. za pośrednictwem Komitetu Audytu. Rada Nadzorcza, przy wsparciu Komitetu Audytu, zatwierdza roczne oraz strategiczne plany audytu wewnętrznego i otrzymuje okresowe sprawozdania z działalności Departamentu Audytu Wewnętrznego, zatwierdza zasady sprawowania kontroli wewnętrznej oraz otrzymuje informacje na temat okresowego przeglądu systemu kontroli wewnętrznej. Rada Nadzorcza dobrze ocenia współpracę z Departamentem Audytu Wewnętrznego.

Podsumowanie:

Konsekwentnie realizowana strategia rozwoju przyczyniła się do dynamicznego rozwoju skali działalności Banku i Grupy Kapitałowej Idea Bank S.A., przekładającego się na systematyczną poprawę osiąganych przychodów i wyników finansowych, natomiast intensywne działania marketingowe pozwoliły na zbudowanie pozytywnego wizerunku Banku wśród klientów. Rada Nadzorcza pozytywnie ocenia strategię działania oraz cele Banku ustalone i zrealizowane przez Zarząd w roku obrotowym 2015, zmierzające do osiągnięcia przez Bank wysokiej pozycji wśród banków na rynku wyspecjalizowanym w obsłudze klientów z segmentu mikro, małych i średnich przedsiębiorstw. W ocenie Rady Nadzorczej ogólna sytuacja ekonomiczno-finansowa Idea Bank S.A. jest stabilna. Rada Nadzorcza nie widzi przesłanek zagrażających kontynuacji działalności Banku i Grupy Kapitałowej w perspektywie roku 2016 i lat następnych.